

2. Drugi pripomoček je, da se konju po enkrat ali dvakrat v tednu kopito oveže s frišnim kravjekom, ki se namaže na tako veliko cunjjo, da se ovije okoli vsega kopita in nad kopitom rahlo zaveže. Ta omehčalni kravjek naj ima konj več ur, še boljše pa vso noč ali ves dan na nogi. — Ravno tako kakor s kravjekom, se zna ravnati s pšeničnimi otrobi ali žaganjem v vodi namočenem. — Ti pripomočki so vsi dobri in toliko boljši, kolikor večkrat, če je mogoče vsaki dan, se ponavljajo.

3. Tretji pripomoček je, da se nameče pod sprednje noge ilovice, ki se z vodo poškopí in konj več ur ali ves dan na nji stati pustí. Ta pripomoček je prav dober, in zato so tudi taki hlevi dobri, ki so spredej, kjer konj stoji, z ilovico vdelani; le to govori zoper taka stališča, da se sčasoma preveč razmočijo, se konj pomaže, grabni v njih naredé, v katerih lahko gnojnica zastaja, ki razjeda podplat. Ali vse to se dá poravnati, ako je hlapec skrben za svojo živino, če grabne večkrat s prav drobnim peskom zasuje.

Četrty pripomoček je, da se konj večkrat v volo postavlja. To je dobro za kopito in za vso nogo; za kopito pa premalo izdá, če konj le malo časa v vodi stoji in se to ne zgodi po večkrat.

2. O snaženji kopit.

K zdravju kopita veliko pripomore snaženje kopita, posebno po dilji in njenih jamicah. Vselej po opoldanskem krmjenji (futranji) naj se vsako kopito vzdigne, čez nizek vrček, ki je s čisto vodo napolnjen, drži, podplat izmije in s pripravno železno lopatico, ki se kopitni trebnik (Hufträumer) imenuje, iztrebijo vse strelne jamice čisto.

(Konec prihodnjič.)

Snaženje kože pri domači živali.

Kakoršna je živalina dlaka, tako je njeno zdravje. Ako ima žival lepo, svitlo, tesno na koži ležečo dlako je to navadno znamenje dobrega zdravja. Ako je pa živalina dlaka brez svita, mršava itd., je pa to gotovo znamenje motenega zdravja.

Najboljše sredstvo, živali obdržati lepo dlako, je skrbno snaženje njene kože. Na koži se nepretrgano nabira prah ali druga nesnaga, katera pride ali od živalinega trupla ali pa odzunaj kje. Vsa ta nesnaga mora se s skrbnim snaženjem odstraniti. Snaženje kože pa ni le zaradi snage dobro, ampak snaženje tudi pospešuje in oživlja delovanje kože ter brez dvombe vpliva na dobro zdravje in dobro rejo živali.

Uže iz starih časov vemo, da so naši pradedi dobro poznali važnost snaženja živaline kože. Angleži, ki nam morajo biti učitelji v izglednem živinarstvu, na to delo zelo pazijo in od njih je rek: Dobro snaženje je pol krme.

Če je toraj splošno znano, da je snaženje kože dobro sredstvo za ohranjenje zdravja, smelo bi se misliti, da vsi kmetovalci brez izjeme svojo žival vsak dan dobro osnažijo, posebno pozimi, kedar nimajo izgovora zaradi pomanjkanja časa. Če se pa ogleđamo v hlevih naših gospodarjev, vidimo v tej zadevi še jako malo napredka. Konji se za silo osnažijo vsaki dan ali le nekaterokrat v tednu; pri goveji živini pa vidimo celi život z nesnago pokrit in vsaki kravi visi zaradi „lepšega“ pol centa blata na zadnjih stegnih. S snaženjem prešičev je še veliko slabije; mnogo gospodarjev je še celó napačnega mnenja, da prešič dobro vspeva le v blatu in vendar nobena žival ni tako

hvaležna, kakor prešič, če ga dobro snažimo, kajti on poplača delo desetkrat tako drago z obilnim špehom.

Angleži tako-le ravnajo pri snaženji živaline kože: Kakor hitro dobijo konji dolgo zimsko dlako, jih ostrižejo. Ako ima konj dolgo dlako, ne dá se koža tako dobro snažiti: kožine luknjice se vsled prahu in druge nesnage zamašijo in nasledek tega je, da konj nerad je, žalosten postane in se močno poti. Ko je konj enkrat ostrižen, omiti ga je treba dobro z milom in vodo ter potem obdrgniti sè slamo, da suh postane. Po tem delu konj precej raje je ter tudi pri težkem delu dobro izgleda. Striženje ima tudi to prednost, da se koža potem lože snaži.

Živali, ki jih hočejo pitati, Angleži tudi ostrižejo, nasledek se v dobri reji kmalu pozna. Vole za delo trikrat na teden obdrgnejo s krtačo iz železne žice narejeno. Ravno to delo izvrši se tudi, če je le mogoče, vsaki dan pri goveji živini, posebno pri mladi. Za molzne krave je pa snaženje kože neobhodno potrebno vsaj uže svitla dlaka tako ali tako je znamenje dobre molzne krave.

Gospodarske izkušnje.

Gnoj za vrtnice v loncih.

Izvrsten gnoj za vrtnice v loncih so saje iz peči, koja se v ta namen s kropom poparijo in pri porabi z mrzlo vodo razredčijo. Ako se v loncu črvi ali kaj drugega enacega zaredi, pusti naj se zemlja prav suha postati ter naj se vrtnica potem dobro zalije z gori narejeno sajevo vodo. Treba nam je biti se ve da pozornim, da se vrtnica preveč ne gnoji s tem gnojem. Saje ne uplívajo le pri vrtnicah tako izvrstno, ampak tudi pri drugih rastlinah v loncih, posebno pa pospešuje raščo listja ter razvoj cvetja.

Kako napraviti trpežen tlak v hlevih, hramih itd.

Da se napravi cen, dober in trpežen tlak v kletih, hramih, podih, hlevih itd., naj se tako-le ukrene: Tam, kjer se hoče tlak napraviti, naj se tla lepo poravnajo ter potem eno tretjino metra na debelo nasujejo z ilovico. Ilovica, katera mora biti dobre kakavosti in brez primešanega peska, naj se pred porabo toliko z vodo pomeša, da se naredi enakomerna zmes, kot krušnje testo. Ko jo enkrat ta zmes lepo razdeljena in poravnana po celem prostoru, ki se ga misli tlakati, se vselej posebej polije štirjaški meter prostora z vodo, da postane ilovica mehka ter se potem ta prostor s kakim primernim orodjem pogladi. Ko je enkrat ves prostor bil na ta način oglajen, ter nikjer na površji ne stoji več voda, potrese se še mokra ilovica za slamnato bilko na debelo s cementom, kateri se potem s kako desko nekoliko potolče, da se bolj z ilovico sprejme. Uže čez šest ur sme se po tem tlaku hoditi, ne da bi se stopinje poznale in čez štirnajst dni, če se je spodnja plast ilovice popolnem posušila, so cela tla kot rog, ter se ni treba bati, da bi se katerokrat krušile.

Kako ukuhano sadje v steklenicah zamašiti.

Vsaka gospodinja, ki si napravlja ukuhano sadje za zimo, vé, koliko sitnosti napravlja zamaševanje steklenic, napolnjenih s sadjem. Dosedaj običajno zamaševanje z mehrijem, pergamentnim papirjem itd. je ne le zamudno in sitno, ampak tudi slabo, ker ostane v steklenici vendar manj ali več zraka, ki je vzrok pokvarjenji sadja. Po novem načinu se pa sadje uže

poprej primerno skuha v skupni posodi ter se potem uže kuhano v steklenice napolni, ali se pa v odprtih steklenicah kuha. Bodi si prvo ali drugo, vsaka steklenica mora biti po dokončanem kuhanju do pol centimetra pod robom napolnjena. Na to se vzame navadne čisto bele smole ali pa kolofonije, katera se je pri ognju raztopila ter se z njo steklenica do roba zalije. Smola se strdi ter naredi zamah, kateri ukuhanu sadje popolnem pred zrakom zavaruje. Ob času porabe sadja se vzame v vroči vodi namočena cunjca, s kojo se steklenica okolo smole za kratek čas obviije in kmalu se odloči smolini zamah od steklenice. — Sadje ne navzame se prav nič smolinega duha ter se leta in leta obdrži.

Razglas

kranjskim ovčarjem.

C. k. kranjska kmetijska družba bode iz letošnje državne subvencije za zboljšanje ovčarstva nakupila nekoliko ovnov in ovac ukviškega plemena ter jih brezplačno dala takim gospodarjem, ki dokažejo v svoji prošnji potrjeni od županstva in od cerkvenega urada, da

- a) uže več let precejšnje število ovac redijo;
- b) da je njih kraj za ovčarstvo posebno ugoden, in
- c) da jih je volja dobljenega ovna najmanj 3 leta za pleme držati, in kolikor umno ovčarstvo dopušča tudi svojim sosedom za pleme prepuščati.

Prošnje, potrjene po predsedniku dotične kmetijske podružnice imajo se zadnji čas do 15. septembra t. l. pri podpisani družbi vložiti.

C. k. kmetijska družba kranjska
v Ljubljani 5. julija 1885.

Karol baron Wurzbach,
predsednik.

Gustav Pirc,
tajnik.

C. kr. kmetijska družba kranjska.

Seja glavnega odbora dné 5. julija 1885.

Seji predseduje družbini podpredsednik g. Jos. Fr. Seunig, navzoči so pa gg. odborniki Brus, Jerič, Neweklovski, Robič, Witschl, dr. Wurzbach in družbini tajnik g. Gustav Pirc.

Vodstvu ljudske šole v Šmariji in na Premu se odloči po 10 gld. nagrade za pokončevanje mrčesov.

Poročilo krajnega šolskega sveta v Leskovcu o porabi subvencije za šolski vrt se v naznanje vzame.

Visoki deželni odbor kranjski poroča glavnemu odboru o dopisu visoke c. kr. deželne vlade kranjske, oziroma sl. c. k. kmetijskega ministerstva zaradi ustanovitve vinarske in sadjarske šole na Dolenjskem. Ker je iz imenovanega dopisa c. k. ministerstva razvidno, da se ono še ni odločilo dati podporo k ustanovitvi te šole, ker še ni prepričano, da bi bila ta šola kaj bolj obiskana ko slapenska, povabi sl. deželni odbor kmetijsko družbo, da zadnja enako prvemu dá c. k. poljedelskemu ministerstvu potrebna pojasnila.

Tajnik g. Gustav Pirc prebere uže sestavljeno prošnjo na ministerstvo, katera se odobri s pristavkom g. Brusa in g. Witschlina. (Prošnjo priobčimo prihodnjič. Vred.)

Odbornik gosp. Kastelic poroča pismeno o izidu izpitov na družbini podkovski šoli.

C. kr. poljedelsko ministerstvo odobri načrt živalske razstave v Kranjski gori, a ne more dati nobene podpore več za pokritje stroškov te razstave. Po predlogu gosp. Brusa pokrije naj se eventualni primanjkljaj iz družbinega premoženja.

Razglas o brezplačni razdelitvi ovnov ukviškega plemena naroči se tajništvu razglasiti.

Gosp. odbornik Brus kot družbini denarničar poroča o dolgu France Gril iz Krakovskega predmestja ter predlaga, da se dolg in zaostale obresti takoj iztirjajo. Predlog se sprejme.

Gosp. odbornik Robič poroča o sestavi nove inventure v podkovski šoli in na družbinem poskuševališču na Poljanski cesti ter predlaga izročiti svojo poročilo odseku za splošne reči, da ta stavi pri prihodnji odborovi seji primerne nasvete.

Gosp. odbornik dr. Wurzbach predlaga dodatek, da se inventariji v dveh prepisih takoj izdelajo ter v njih navedene reči precej izročé podkovskemu učitelju Schlegelnu ter vrtnarju Urbančiču. katera oba imata prejem potrditi s podpisanjem obeh prepisov, katerih eden ostane družbi, drugi pa dotičnemu oskrbovalcu inventovanih reči. Dalje predlaga g. dr. Wurzbach, takoj vse primerno ukreniti, da se prostori v družbini hiši na Poljanah njih namenu primerno uporabijo.

Predlog g. Robiča z dodatkom g. dr. Wurzbacha se sprejme.

Novim udom se imenuje gosp. Matej Pintar, župnik v Radečah.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

5.

Izlet na Sinaj.

(Konec.)

Potnik obstane kakor zamaknjen, kedar zagleda to zelenico, in celó divji Beduinci jo pozdravljajo z veselimi krikom. Tu stopa človek zopet po mehki črni zemlji, in poslušá petje krilatih tic. Fejran je lep cvetoč biser skalnate pustinje, čegar večno zeleneča mladostna moč se živo razlikuje od pustih, sivih gorskih velikanov, kateri ga opasujejo in prav živo nam kaže nasprotje med življenjem in smrtjo. Na tej zelenici je stalo v starodavnem času pustinsko mesto Faran, ki ga je Mozes ustanovil, kakor trdi arabska pravljica. V tretjem in četrtem stoletju je imelo svojega škofa; sedaj ga ni družega, kakor razvaline.

Dolga je ta zelenica tri dobre ure. Skoro na robu smo naleteli na tropo Beduincev, kateri so tam šotorili. Najpreje smo zagledali več temnokožnih, črnoiskrih dekličev, kateri so ovce in koze pred seboj podili. Sedaj je obstala tudi naša karavana, in se namestila blizu črnih šotorov beduinskih. Dokler smo mi kuhali in druge potrebe si oskrbovali, kukale so skrivaj Beduinke iz svojih šotorov, njih skoro goli otroci pa so letali okrog, ali se igrali med šotori. Od tu naprej je pot težavna, mora se iti v strm, po vrhu leži po potu več kot preveč debelega kamenja in velikih skal, preko katerih se ljudje in živali le z veliko težavo naprej pobirajo, in naposled se pot tako postrmi, da je treba vedno peš iti, kamelo pa za uzdo voditi. Po peturni, nepretrgani hoji v strm pride se na visoko planoto, na ono isto, na kateri so šotorili tudi Izraelci, in žrtvovali zlatemu teletu, ko se je Mozes mudil na vrhuncu gorskem. Uže imé prestavi mahoma človeka v sivo starodavnost,